

Beredskap på annons

En kvalitativ innehållsanalys av rekryteringsannonser för
kommunala beredskapssamordnare

Abstract

Denna studie undersöker hur rollen som kommunal beredskapssamordnare conceptualiseras i kommunala rekryteringsannonser. Genom en kvalitativ innehållsanalys av 30 annonser analyseras vilka kunskaper, kompetenser och arbetsuppgifter som tillskrivs rollen. Resultatet visar att beredskapssamordnaren framställs som en hybridroll där specialistkunskap inom civil beredskap kombineras med generella kompetenser såsom samordning, kommunikation och strategiskt arbete. Arbetsuppgifterna präglas främst av samverkan, organisatorisk utveckling och administration snarare än direkt operativt arbete. Studien visar därmed hur kommuner försöker hantera ett komplext och tvärsektoriellt policyområde genom en tjänstemannaroll som arbetar genom andra och översätter nationella mål till lokal praktik.

Nyckelord: civil beredskap, beredskapssamordnare, kommunal förvaltning, tjänstemannaroller, strategier

Antal ord: 7691

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Bakgrund.....	5
1.2.1 Civil beredskap	5
1.2.2 Styrningsprinciper.....	5
1.2.3 Byråkratin i förändring	6
1.2.4 Beredskapssamordnarollen	7
2 Tidigare forskning	7
2.1 Kommunstrategier.....	8
2.2 Strategiparadoxen	9
2.3 Kunskapslucka	9
3 Teori	10
3.1 Den traditionella byråkraten	11
3.2 Nya byråkratprofessioner.....	11
3.2.1 Den akademiska generalisten.....	12
3.2.2 Den akademiska specialisten	12
3.3 Idealtypiska arbetslägen.....	13
4 Analytiskt ramverk.....	13
4.1 Operationalisering av kunskap.....	14
4.2 Operationalisering av kompetens.....	14
4.3 Operationalisering av arbetsuppgifter	15
4.4 Kodningsschema	15
5 Metod	17
5.1 Forskningsdesign och val av metod.....	18
5.1.1 Kvalitativ innehållsanalys.....	18
5.1.2 Urval	19
5.1.3 Tillvägagångssätt.....	19
5.2 Metodologisk diskussion	20
6 Resultat och analys	21

6.1 Kunskaper	22
6.1.1 Specialiserad kunskap.....	22
6.1.2 Generell kunskap	23
6.2 Kompetenser	23
6.3 Arbetsuppgifter	24
6.3.1 Operativt beredskapsarbete.....	24
6.3.2 Administration	25
6.3.3 Samordna och organisera.....	25
6.3.4 Påverkansarbete	26
7 Slutsats och diskussion	26
7.1 Diskussion.....	27
7.2 Slutsats	28
7.3 Förslag till vidare forskning.....	28
7.3.1 Mandat och handlingsutrymme	29
7.3.2 Översättning.....	29
8 Referenslista	29
9 Bilaga.....	31

1 Inledning

Det förändrade säkerhetspolitiska läget, i kombination med omfattande satsningar på återuppbyggnaden av totalförsvaret, har bidragit till att civil beredskap fått en allt mer central roll inom offentlig förvaltning (Gustafsson, Nordin, Vähämäki 2026, s 11). Däremot utgör civil beredskap inte ett tydligt avgränsat politikområde som kan hanteras inom en enskild organisation eller profession. I stället kännetecknas området av ett tvärsektoriellt behov av samordning, där flera aktörer, verksamheter och kunskapsområden måste integreras (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap [MSB], 2025, s. 40).

För kommunerna innebär detta en särskild utmaning. Nationella mål och statliga krav behöver översättas till lokal praktik och anpassas efter kommuners skilda förutsättningar, resurser och riskbilder (MSB, 2024, s. 5–6). I denna översättningsprocess framträder den kommunala beredskapssamordnaren som en central tjänstemannaroll. Rollen förväntas bidra till att omsätta övergripande mål till konkret verksamhet, inom en organisatorisk kontext som präglas av flernivåstyrning.

Trots denna centrala position framstår det fortfarande oklart hur beredskapssamordnarrollen bör tolkas i förvaltningen och hur beredskapsarbetet ska organiseras i praktiken (MSB, 2024, s. 10). Rollen kan tolkas på flera olika sätt: exempelvis som en specialisttjänst med djup sakkunskap inom krisberedskap och civilt försvar, som en allmän samordningsfunktion, eller en mer traditionell byråkratisk roll med fokus på styrning, dokumentation och regeluppföljning. Denna otydlighet väcker frågor om vilka förväntningar kring kunskap och kompetens som efterfrågas hos rollinnehavaren och hur dessa tar sig uttryck i form av tilltänkta arbetsuppgifter.

Mot denna bakgrund är det relevant att undersöka hur kommuner själva formulerar och beskriver beredskapssamordnarens uppdrag.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att förstå hur kommuner konceptualiserar rollen som beredskapssamordnare i ett rekryteringssammanhang, där kommunerna uttrycker sina egna förväntningar och krav på rollens innehåll och utformning.

Genom en kvalitativ innehållsanalys av kommunala rekryteringsannonser analyseras vilka typer av kunskaper, kompetenser och arbetsuppgifter som tillskrivs rollen. Analysen tar sin utgångspunkt i både klassiska och samtida teorier om tjänstemannarollen, vilket möjliggör en teoretiskt förankrad tolkning av hur rollen framställs.

Mot denna bakgrund formuleras följande frågeställning:

- *Vilka kunskaper, kompetenser och arbetsuppgifter tillskrivs beredskapssamordnaren i kommunala rekryteringsannonser?*

1.2 Bakgrund

1.2.1 Civil beredskap

Civil beredskap är ett samlingsbegrepp för samhällets förmåga att förebygga, motstå och hantera allvarliga samhällsstörningar (Myndigheten för civilt försvar [MCF], u.å.).

Begreppet omfattar dels krisberedskap, som avser hantering av fredstida krissituationer, dels civilt försvar, vilket innefattar de civila förberedelser och åtgärder som krävs inför och under höjd beredskap samt ytterst krig (MCF, u.å.).

Civil beredskap omfattar därmed både fredstida krishantering och totalförsvarets civila dimension (MCF, u.å.).

Myndigheten för civilt försvar beskriver civil beredskap som ett samhällsgemensamt åtagande, där myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, frivilligorganisationer och enskilda individer bidrar till samhällets samlade beredskapsförmåga (MCF, u.å.). Det innebär att civil beredskap organiseras genom en omfattande ansvarsfördelning mellan flera aktörer och organisatoriska nivåer. Mot denna bakgrund framstår samverkan mellan samhällsaktörer, som en central förutsättning för att upprätthålla samhällets motståndskraft vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

Efter en längre period av nedmontering av totalförsvaret sedan 1990-talet markerade försvarsbeslutet 2015 starten på en återuppbyggnad av Sveriges beredskapsförmåga. Beslutet motiverades bland annat av ett förändrat säkerhetspolitiskt läge i Europa, inte minst Rysslands militära invasion av Ukraina 2014. Sedan dess har Sverige genomgått en successiv upprustning av både det militära och civila försvaret, i linje med ett upptrappat säkerhetspolitiskt läge (Regeringskansliet 2019, s. 2 - 3).

Denna utveckling har bland annat tagit sig uttryck i ökade försvarsanslag, där försvarsbudgetens andel av BNP har ökat från omkring en procent till närmare tre procent. Inom ramen för totalförsvarspropositionen för 2025–2030 tilldelades det civila försvaret initialt 15 miljarder kronor för att stärka sin kapacitet och beredskap, vilket senare höjdes till 20 miljarder kronor i budgetpropositionen för 2026 (Regeringen 2024, s. 11–13). Behovet av att stärka samhällets motståndskraft har aktualiserat civil beredskap som ett centralt politikområde och intensifierat kraven på dess implementering inom offentlig förvaltning.

1.2.2 Styrningsprinciper

Det svenska beredskapssystemet bygger på tre grundprinciper: ansvarsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen. Ansvarsprincipen innebär att den aktör som ansvarar för en verksamhet i normalläge, även ansvarar för den vid kris. Närhetsprincipen hänvisar till att kriser ska hanteras där de inträffar och av de aktörer som är närmast berörda. Medans likhetsprincipen innebär att verksamheten så långt som möjligt ska fungera på samma sätt under kris som under normala förhållanden (MSB, 2024, s. 6).

På en nationell nivå omfattar målen för den civila beredskapen att säkerställa samhällsviktiga funktioner, skydda civilbefolkningen samt upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa hot och påtryckningar (Regeringskansliet, u.å.). Detta understryker det ömsesidiga beroendet mellan de civila och militära delarna av totalförsvaret, där det civila försvaret förväntas bidra till det militära försvarets operativa förmåga.

På en kommunal nivå får kommunerna en central roll i det civila beredskapssystemet. I *Totalförsvaret 2025–2030* (Prop. 2024/25:34) konstaterar regeringen att en stor del av de samhällsviktiga funktioner som ska upprätthållas vid kris, höjd beredskap och krig bedrivs på lokal nivå eller är direkt beroende av kommunal verksamhet (Regeringen, 2024, s. 109–110). Kommunal beredskap handlar därmed inte enbart om lokal krishantering, utan om att bidra till samhällets samlade motståndskraft (Ödlund, 2022, s. 3).

Samtidigt verkar kommunerna inom ramen för det kommunala självstyret (SFS 2017:725, 1 kap. 2§), vilket stödjer kommunernas möjlighet att anpassa beredskapsarbetet efter lokala förutsättningar och prioriteringar. Därtill har kommunerna ett geografiskt områdesansvar (SFS 2006:544, 2 kap. 7§), vilket medför ett praktiskt ansvar för att samordna aktörer inom det egna geografiska området (MSB 2024, s. 24). Sammanfattat tydliggör detta kommunens utgångspunkt och ansvar som koordinerande aktör mellan interna verksamheter, externa organisationer och samhällsviktiga funktioner.

Mot denna bakgrund framstår kommunal samordning som en avgörande förutsättning för det civila beredskapssystemet och den nationella beredskapsförmågan. Detta förutsätter att statliga mål och krav kontinuerligt översätts till lokala organisatoriska sammanhang.

Styrningen av det civila försvaret har kritiserats för att leda till ökad administration och en risk för så kallad ”pappersberedskap”, där fokus i hög grad ligger på dokumentation och formella processer snarare än faktisk operativ förmåga (Gustafsson Nordin, Vähämäki, 2026, s. 7).

1.2.3 Byråkratin i förändring

En central princip inom en modern demokratisyn innebär en tydlig uppdelning mellan politiker och tjänstemän, där tjänstemännen är underordnade den politiska nivån (Weber 1978, s. 956–957). Politiker förväntas ansvara för prioriteringar och

avgöranden i värdekonflikter, medan tjänstemännen står för en neutral och opartisk implementering av fattade beslut (Weber 1978, s. 956–958).

Förvaltningen utgör även ett viktigt skydd för medborgarna mot alltför snabba och potentiellt ogenomtänkta politiska förändringar, eftersom maktutövningen binds till generella regler, formella procedurer och krav på rättssäkerhet (Weber 1978, s. 956–958, 975–978). Samtidigt kritiseras administrationen ofta för att vara trögrörlig och onödigt omfattande. En central utmaning är därför att hitta en balans mellan rättssäkerhet och handlingskraft, inte minst inom områden som civilt försvar (Gustafsson Nordin, Vähämäki 2026, s. 8).

Likaså genomgår byråkratin förändringar. Krisberedskap och säkerhet kännetecknas, som tidigare konstaterats, av hög komplexitet och ömsesidiga beroenden mellan olika sektorer och aktörer. Sådana problem kan inte hanteras inom enskilda organisationer, utan kräver samordning mellan offentliga aktörer, näringsliv och civilsamhälle (MCF, u.å.).

1.2.4 Beredskapssamordnarollen

I takt med ökade statliga satsningar på civil beredskap har kommunernas ansvar förstärkts, vilket även gjorts möjlig med riktade statliga anslag. Anslagen kan förstås som en form av ekonomisk styrning, där staten indirekt påverkar hur kommuner organiserar sitt beredskapsarbete, exempelvis genom att uppmuntra inrättandet av särskilda samordningsfunktioner.

Dessa medel har riktats särskilt till personalkostnader (MSB, 2024, s. 15). Mot denna bakgrund har rollen som kommunal beredskapssamordnare vuxit fram som en relativt ny funktion i förvaltningen. Följaktligen kan rollen tolkas som ett organisatoriskt svar på statliga krav, där behovet av att omsätta nationella mål i lokal praktik skapar efterfrågan på samordning och koordinering i ett tvärsektoriellt policyområde. Det är mot denna bakgrund som studien undersöker hur kommunerna själva formulerar och konceptualiserar beredskapssamordnarollen.

2 Tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning som är relevant för studiens syfte. Avsnittet behandlar forskning om tvärsektoriella strategier i kommunal förvaltning, därefter den så kallade strategiparadoxen och slutligen identifieras en forskningslucka som motiverar studiens åtagande. Sammantaget används forskningen för att placera beredskapssamordnarrollen i en bredare diskussion om hur nya tjänstemannaroller växer fram i komplexa och tvärsektoriella policyområden.

2.1 Kommunstrategier

Forskningen om strategroller i offentlig sektor tar sin utgångspunkt i en ökande komplexitet i samhällsstyrningen. I sin avhandling *Cross-sector strategists: Dedicated bureaucrats in local government administration* analyserar Petra Svensson hur en ny typ av tjänstemannaroll, den tvärsektoriella strategen, träder fram i kommunal förvaltning (2017, s. 1–2).

Svensson visar att framväxten av dessa roller kan förstås som ett svar på de samhällsproblem som överskrider organisatoriska gränser, såsom hållbar utveckling, folkhälsa och integration (2017, s. 1–2). Eftersom frågorna inte låter sig hanteras inom enskilda sektorer, skapar det ett behov av aktörer som kan verka horisontellt inom organisationen. Strategrollen uppstår därmed i skärningspunkten mellan en vertikal, hierarkisk styrningslogik och en horisontell organisering som betonar samverkan och helhetsperspektiv (Svensson 2017, s. 19–21).

En central slutsats i studien är att strategrollen innebär ett förändrat sätt att utöva tjänstemannaskap. Till skillnad från traditionella administrativa roller förväntas strategen inta en mer aktiv och drivande funktion, där arbetsuppgifter som att initiera processer, skapa nätverk och sprida policyidéer står i centrum (s. 3–5). Detta innebär att arbetsformer som tidigare varit informella i organisationen i högre grad institutionaliseras (Svensson 2017, s. 2–3).

Trots detta visar Svensson att strateger ofta saknar formella beslutsmandat (2017, s. 1–2). Deras inflytande är i stället beroende av förmågan att påverka andra aktörer genom kommunikation, samverkan och relationellt arbete. Strategens position blir därmed ambivalent: å ena sidan förväntas de bidra till organisatorisk förändring, å andra sidan saknar de formella verktyg som vanligtvis förknippas med styrning.

Svenssons forskning visar att olika tjänstemannaroller legitimeras på skilda sätt i organisationen. Medan chefer erhåller legitimitet genom ansvar för resultat och måluppfyllelse, bygger strategens legitimitet på förmågan att skapa genomslag för

idéer och policyfrågor i organisationen som helhet (2017, s. 62–63). Strategrollen präglas därmed av en särskild balans mellan organisatorisk lojalitet och strategisk påverkan (Svensson 2017, s. 32–33).

2.2 Strategparadoxen

Forskningen om den så kallade strategparadoxen, som utvecklats av Brorström och Svensson, fördjupar förståelsen för strategrollen genom att belysa de utmaningar som präglar arbetet. I studien visas att strategrollen i offentliga organisationer kännetecknas av en grundläggande otydlighet, där gränsen mellan strategiskt och operativt arbete ofta är diffus (Brorström & Svensson, 2023, s. 14–18).

En central iakttagelse är att strateger tilldelas ansvar för komplexa och långsiktiga frågor, samtidigt som de ofta saknar formell beslutanderätt (Brorström & Svensson, 2023, s. 24–25). Detta ger upphov till en spänning mellan ansvar och befogenheter. I praktiken innebär detta att strategen i stor utsträckning måste arbeta genom andra, exempelvis genom att påverka, samordna och översätta mellan olika aktörer (Brorström & Svensson, 2023, s. 13, 25).

Utöver denna grundläggande motsättning identifieras flera ytterligare spänningsfält. För det första präglas rollen av en rörelse mellan strategiskt och operativt arbete, vilket utmanar etablerade organisatoriska nivåindelningar (Brorström & Svensson, 2023, s. 23–24). För det andra finns en motsättning mellan helhet och avgränsning; kravet på att ha ett övergripande perspektiv riskerar att leda till omfattande informationsinhämtning och svårigheter att prioritera (Brorström & Svensson, 2023, s. 25). För det tredje framträder en spänning mellan specialistkompetens och generell kompetens, där strategen förväntas kombinera djup kunskap med en bredare överblick (Brorström & Svensson, 2023, s. 26).

Ett viktigt resultat i studien är att strategrollen i hög grad formas i praktiken. Eftersom rollen ofta saknar tydliga ramar och formella utbildningsvägar, ägnar strateger en betydande del av sitt arbete åt att själva definiera vad rollen innebär. Detta beskrivs som ett kontinuerligt lärande genom praktik (Brorström & Svensson, 2023, s. 14).

Strategrollen är dessutom förknippad med en tydlig statusdimension. Strategiskt arbete förknippas ofta med högre status än operativt arbete och kan tolkas som ett karriärsteg (Brorström & Svensson, 2023, s. 23–24). Detta skapar en symbolisk överordning i förhållande till operativ verksamhet, trots att strategen saknar en motsvarande formell maktposition.

Strategparadoxen hänvisar därav till att de organisatoriska villkoren parallellt möjliggör och begränsar det strategiska arbetet. Eftersom strategen förväntas skapa förändring, men verkar under förutsättningar som motarbetar denna uppgift.

2.3 Kunskapslucka

Sammanfattningsvis visar tidigare forskning att nya tjänstemannaroller i offentlig förvaltning ofta växer fram i relation till ökande samhällslig komplexitet och behov av samordning över organisatoriska gränser. Forskningen om tvärsektoriella strategier visar hur sådana roller präglas av horisontella arbetssätt, samverkan och ett ansvar att översätta breda policyfrågor till organisatorisk praktik.

Studier av strategiparadoxen belyser samtidigt hur dessa roller ofta kännetecknas av otydliga mandat, höga förväntningar och spänningar mellan strategiskt och operativt arbete. Vidare visar forskning om nya tjänstemannaroller att de sällan kan förstås genom ett enhetligt kompetensideal, utan ofta kombinerar krav på sakkunskap, organisatorisk förståelse och samordningsförmåga.

Trots dessa insikter är kunskapen om hur specifika tjänstemannaroller formas inom olika policyområden fortfarande begränsad. Rollen som beredskapssamordnare har endast i begränsad utsträckning studerats empiriskt, särskilt i relation till hur kommuner själva formulerar uppdrag, kompetenskrav och arbetsuppgifter. Detta utgör den kunskapslucka som föreliggande studie avser att bidra till att fylla.

3 Teori

Det teoretiska ramverket kombinerar Webers klassiska byråkratimodell med Agger och Damgaards samtida perspektiv på tjänstemannaroller samt Svenssons identifierade arbetslägen. Kombinationen av dessa teoretiska perspektiv är motiverad av att de fångar olika, men kompletterande, aspekter av kunskap, kompetens och arbetsuppgifter i offentlig förvaltning. Utgångspunkten är att kunskap kan vara både bred och djup, och att det analytiskt är relevant att skilja mellan vad kunskapen avser och hur specialiserad den är, för det sistnämnda använder vi begreppet kompetens.

3.1 Den traditionella byråkraten

En central utgångspunkt för att förstå tjänstemannarollen är Max Webers idealtypiska modell av offentlig förvaltning. Enligt Weber kännetecknas förvaltningen av hierarki, regelstyrning och specialisering, med en tydlig uppdelning mellan politik och administration (Weber 1978, s. 956–958). Tjänstemännen förväntas agera neutralt och opartiskt samt genomföra politiska beslut snarare än att påverka dem.

Tjänstemannens legitimitet bygger på expertkunskap i två dimensioner: dels specialiserad kunskap inom sitt verksamhetsområde, dels kunskap om förvaltningsarbete, såsom lagar, regler och administrativa processer (Weber 1978, s. 958–960). Tillsammans möjliggör dessa kunskapsformer ett effektivt och förutsägbart arbete.

Expertrollen är kopplad till meritokrati, där rekrytering ska ske utifrån kompetens snarare än politisk lojalitet (Weber 1978, s. 956–957). Genom regelstyrning säkerställs stabilitet, kontinuitet och likabehandling. Tjänstemännen ska inte driva egna politiska agendor, utan bidrar med saklig kunskap och genomför beslut inom givna ramar (Weber 1978, s. 957–959).

Samtidigt har Webers idealtyp begränsade förklaringskraft i en mer komplex och samverkande förvaltningskontext, där tjänstemannarollen i högre grad är strategisk och situationsberoende. Detta motiverar behovet av kompletterande perspektiv.

3.2 Nya byråkratprofessioner

För att teoretiskt fånga hur tjänstemannaroller förändras i en modern styrningskontext tar studien sin utgångspunkt i Agger och Damgaards vidareutveckling av Michael Lipsky's teori om gatubyråkrater (Agger & Damgaard, 2018, s. 95).

Teorin menar att offentlig förvaltning i allt högre grad präglas av interaktiva och samverkande policyprocesser, vilket förändrar både arbetsuppgifter och kompetenskrav för offentliga tjänstemän. I denna utveckling blir den traditionella uppdelningen mellan "front office" och "back office" mindre relevant, då tjänstemän i ökande utsträckning förväntas arbeta i direkta interaktioner med medborgare och andra aktörer (Agger & Damgaard 2018, s. 93–94).

Mot denna bakgrund introducerar Agger och Damgaard en distinktion mellan akademiska generalister och akademiska specialister som idealtypiska roller.

Samtidigt betonar Agger och Damgaard att dessa roller inte bör förstås som ömsesidigt uteslutande. I en kontext präglad av nätverksstyrning och samverkan förväntas både generalister och specialister utveckla nya typer av kompetenser. Generalister behöver i högre grad hantera komplexa sakfrågor, medan specialister förväntas utveckla kommunikativa och samverkansinriktade färdigheter, såsom förmåga att översätta expertkunskap till en bredare publik och att navigera mellan olika intressen (Agger & Damgaard 2018, s. 97–99).

Agger och Damgaards begreppsapparat ger ett analytiskt verktyg för att förstå hur olika typer av kunskap och kompetens kombineras i moderna tjänstemannaroller. Genom distinktionen mellan generella och specialistorienterade kompetensideal möjliggörs en analys av hur krav på både bredd och djup i kunskap uttrycks och integreras i samtida offentlig förvaltning.

3.2.1 Den akademiska generalisten

Akademiska generalister kan förstås som en förändrad version av den roll som Lipsky (1980) beskrev som förvaltningschef (public administrator) (Agger & Damgaard 2018, s 95). De beskriver hur denna roll i en modern kontext förutsätter andra typer av kunskaper än de som traditionellt förknippats med offentlig förvaltning. Om det tidigare exempelvis var statsvetenskap, juridik och ekonomi, krävs nu istället kunskap inom projektledning, kommunikation och samordning.

I denna vidareutveckling framställs akademiska generalister som strategiska översättare mellan olika organisatoriska logiker, professioner och samhällsaktörer. Deras roll handlar mindre om teknisk expertis och mer om att samordna och hitta vägar framåt (Agger och Damgaard 2018, s 95). Denna nya logik kräver också mer direktkontakt med medborgare, vilket klassar rollen som en modern form av gatubyråkraten.

Dessa typer av moderna gatubyråkrater möjliggör mer flexibla nedifrån-processer i policyutvecklingen (Agger & Damgaard 2018, s 91).

3.2.2 Den akademiska specialisten

Akademiska specialister, exempelvis ingenjörer, beskrivs däremot som tekniska experter vars roll traditionellt varit knuten till internt administrativt och analytiskt arbete.

Till skillnad från den akademiska generalisten bygger specialistens legitimitet i högre grad på djup sakkunskap inom ett avgränsat professionellt område. Rollen präglas därmed av professionella normer, evidensbaserade lösningar och en stark tilltro till teknisk kunskap (Agger & Damgaard, 2018, s. 97–98)

Samtidigt förväntas dessa roller i den moderna styrningskontexten kunna hantera samverkan och kommunikation i olika processer där aktörer, intressen och kunskapsformer möts (2018, s. 97 – 98).

3.3 Idealtypiska arbetslägen

För att analytiskt fånga variationer i administrativa roller utvecklar Svensson ett ramverk bestående av fyra idealtypiska arbetslägen (på engelska work modes): 1) laglighet och process, 2) påverkan och entreprenörskap, 3) resultat samt 4) medling och kommunikation (Svensson, 2017, s. 63–76).

Dessa arbetslägen representerar olika traditionella arbetssätt inom offentlig sektor och används för att analysera vilka normer, kompetenser och handlingsmönster som förväntas av olika typer av tjänstemän. I praktiken kombineras dessa arbetslägen i varierande grad, men Svenssons analys visar att tvärsektoriella strategier i särskilt hög utsträckning präglas av ett fokus på påverkan och entreprenörskap i kombination med medling och kommunikation (Svensson 2017, s. 93 - 94).

I denna studie används Svenssons arbetslägen som analytisk utgångspunkt för att undersöka hur beredskapssamordnarens arbetsuppgifter beskrivs i rekryteringsannonserna.

4 Analytiskt ramverk

I strävan att forskningsinsatsen ska vara vetenskapligt kumulativ, det vill säga kunna bidra till relevant inomvetenskaplig forskning, är ambitionen att kodningsinstrumentet ska vara tydligt nog för att vara replikerbar (Boréus & Kohl, 2018, s. 62). En central aspekt i den teoretiskt förankrade analysen är således operationaliseringen.

Studiens analytiska ramverk används för att operationalisera de teoretiska utgångspunkterna i ett kodschema, vilket möjliggör en systematisk analys av hur beredskapssamordnarrollen tillskrivs kunskap, kompetens och arbetsuppgifter i materialet.

Analysen utgår från tre centrala dimensioner:

1. Kunskap (generell kontra specifik), från Agger & Damgaard.
2. Kompetens (inom beredskap kontra förvaltning) från Weber.
3. Arbetsuppgifter (olika typer av arbetssätt) från Svensson.

Agger och Damgaard används för att analysera om kunskapsidealen är generella eller specifika, medan Weber bidrar till att dela upp det specialistinriktade kompetensidealet i en spänning mellan beredskapsspecifik och förvaltningsspecifik kompetens. Svensson används för att analysera vilka arbetslogiker som präglar rollen.

För att hitta kodningsenheter genomförs en tematisk läsning av sex annonser med fokus på kunskap, kompetenser och arbetsuppgifter, för att ta fram ett praktiskt användbart kodningschema.

4.1 Operationalisering av kunskap

Kunskap operationaliseras genom att identifiera språkliga uttryck som signalerar krav på kunskapsinnehav, exempelvis formuleringar som "kunskap om", "erfarenhet av" eller "kompetens inom". Uttrycken kategoriseras utifrån om de avser generella eller specifika kunskaper, vilket möjliggör en analys av vilket kunskapsideal som dominerar i materialet.

4.2 Operationalisering av kompetens

Kunskapens innehåll, det vill säga vad kunskapen avser, definieras i studien som kompetens, en distinktion som används för att skilja mellan kunskapens bredd och dess specifika innehåll.

Kompetens delas in i två analytiska kategorier inspirerade av Weber: beredskapsspecifik kompetens (exempelvis krishantering, totalförsvaret och RSA) och förvaltningsspecifik kompetens (exempelvis kunskap om offentlig sektor, lagstiftning och politisk styrning). Fokus ligger på att analysera kunskapens innehåll snarare än dess generella eller specifika karaktär.

4.3 Operationalisering av arbetsuppgifter

Arbetsuppgifterna operationaliseras utifrån Svenssons idealtypiska arbetslägen, med fokus inte enbart på vilka uppgifter som beskrivs utan på vilken typ av handlingslogik de uttrycker.

Tre arbetsformer identifieras i materialet: samordning, som avser uppgifter där rollen kopplar samman aktörer och processer genom samverkan, nätverk och koordinering; administration, som omfattar arbete som vilar på formella strukturer såsom dokumentation, styrning och efterlevnad av regelverk; samt påverkan, som fångar uppgifter där rollen bidrar till förändring genom att initiera eller driva utvecklingsarbete. Kategorin resultatfokus inkluderas inte då den inte kan identifieras i materialet.

Utöver dessa teman inkluderas operativt beredskapsarbete för att synliggöra i vilken grad arbetsuppgifterna handlar om praktiskt genomförande snarare än organisering av andras arbete. Kodningen genomförs genom att identifiera handlingsorienterade formuleringar i annonserna, där verb som exempelvis "utföra", "utveckla" och "ansvara för" fungerar som ingångar till kategorisering.

4.4 Kodningsschema

Kodningsschema				
Tema	Dimensioner	Beskrivning	Kodningsenheter	Teori
Kunskap	Specialistkunskaper	Teknisk expertis	"Erfarenhet av arbete med beredskap, totalförsvar, civil beredskap, risk- och sårbarhetsanalys" "YH-utbildning" "utbildning inom beredskap/krishantering"	Agger & Damgaard
	Generalistkunskaper	Interaktiva och sociala färdigheter	"Strategisk" "God samarbetsförmåga" "Uttrycka i tal och skrift/kommunikationsförmåga" "pedagogisk"	
Kompetens	Specialiserad sakkunskap	Rollen kräver spetskompetens inom det specifika sakområdet	"Cybersäkerhet" "NATO-modellen" "Informationssäkerhet" "Erfarenhet av krishantering/civil beredskap/totalförsvar"	Weber
	Organisatorisk kunskap	Rollen kräver spetskompetens inom det specifika sakområdet.	"offentlig sektor" "erfarenhet av att arbeta i politisk styrd organisation"	
Uppgifter	Operativt beredskapsarbete	Arbete "på marken"	"Dagliga beredskapsarbetet" "Löpande arbetet" "Planera och leda övningar" "Ingå i stab"	Svensson
	Samordning	Koordination mellan olika aktörer	"samverka internt och externt" "Representerar förvaltningen i nätverk och samarbeten" "Bygga relationer" "Nätverk"	
	Administration	Arbete genom lagar och regelverk	"bevaka lagkrav" "styrdokument, regler och riktlinjer" "skriva utlåtanden"	
	Påverkan	Arbete med att driva frågor och värden	"Forma, samordna och vidareutveckla arbetet med krisberedskap" "Utveckla förvaltningens beredskapsarbete" "Påverkan"	

5 Metod

I följande kapitel redogörs för studiens metodologiska val, empiriska material, urval och analytiska tillvägagångssätt som används för att besvara frågeställningen. Det utförs genom att upprätta ett analytiskt ramverk baserat på tidigare forskning, i syfte att mer ändamålsenligt fånga komplexiteten av beredskapssamordnarrollen som offentlig tjänsteman. Studiens analytiska fokus ligger på vilka typer av kunskap, kompetenser och arbetsuppgifter som tillskrivs rollen. Kapitlet avslutas med en kritisk reflektion över metodens möjligheter och begränsningar.

5.1 Forskningsdesign och val av metod

Studiens forskningsdesign är textanalytisk och bygger på en innehållsanalys av rekryteringsannonser för kommunala beredskapssamordnare.

Analysen är huvudsakligen kvalitativ, men innehåller kvantitativa inslag genom kodningen av materialet. Däremot används frekvenserna inte för statistisk generalisering, utan fungerar som stöd för att identifiera dominerande teman och kontrollera den kvalitativa tolkningen.

Studiens ansats är främst deduktiv, eftersom analysen utgår från definierade kategorier och materialet analyseras utifrån dessa. Samtidigt är det väsentligt att betona hur även den kvantitativa delen, innehåller induktiva inslag. Redovisat är analysredskapet genomgående justerat och anpassat för att fånga relevanta variabler och skapa relevanta kodningsenheter. Syftet är dels att säkerställa att kodningskategorierna är empiriskt förankrade, dels att stärka analysens förmåga att fånga det fenomen som studien avser att undersöka.

Avsikten är inte att låta det teoretiska ramverket styra resultatet på förhand, utan att skapa metodologiska förutsättningar för att systematiskt och transparent besvara studiens frågeställning.

5.1.1 Kvalitativ innehållsanalys

En kvalitativ innehållsanalys är främst lämplig i förhållande till studiens syfte. Eftersom studien varken ämnar att kvantitativt mäta enskilda ord eller analysera underliggande diskursiva strukturer, riktas analysen istället mot materialets explicita uttryck. Det centrala är därmed att kategorisera hur kommunerna formulerar krav, förväntningar och arbetsuppgifter i rekryteringsannonserna, vilket metoden är ändamålsenlig för.

Metoden beaktar även formuleringarnas funktion i sitt textuella sammanhang. Det är centralt eftersom samma uttryck i annonsen kan få olika betydelse beroende på hur det används. Metoden möjliggör därmed en teoretiskt förankrad, men empiriskt lyhörd analys.

Ytterligare motiveras metoden i förhållande till materialet. Rekryteringsannonserna behandlas som offentliga texter där kommunerna som arbetsgivare, tolkar, beskriver och avgränsar en komplex tjänstemannaroll. Materialet används därmed inte för att undersöka hur beredskapssamordnaren arbetar i praktiken, utan förstås som ett uttryck för hur kommunerna själva formulerar sina förväntningar på rollen. Metoden och materialet är således lämpade för att analysera hur kommuner formellt beskriver och konceptualiserar rollen. Vilket är särskilt relevant för studiens frågeställning, eftersom det synliggör hur ett komplext beredskapsuppdrag översätts i en kommunal förvaltningskontext.

5.1.2 Urval

Studiens empiriska material består av 30 rekryteringsannonser för kommunala tjänster som beredskapssamordnare. Annonserna har hämtats från Vakanser.se genom sökordet "beredskapssamordnare". Databasen valdes eftersom den sparar annonser även efter sista ansökningsdatum, vilket möjliggör ett bredare urval än om materialet hade hämtats från exempelvis Arbetsförmedlingen eller kommunernas egna hemsidor.

Samtidigt innebär avgränsningen att materialet inte nödvändigtvis omfattar samtliga kommunala annonser, eftersom vissa kan ha publicerats på andra rekryteringsplattformar eller kommunernas egna webbplatser.

Annonserna publicerades under perioden 24 september 2025 till 24 april 2026. Den tidsmässiga avgränsningen är relevant eftersom den fångar en samtida period där civil beredskap fått ökad politisk och administrativ betydelse i offentlig verksamhet. Materialet är därmed analytiskt relevant för studiens frågeställning och syfte.

Urvalet är strategiskt avgränsat till annonser där en kommun eller ett kommunalförbund anges som arbetsgivare och där tjänsten uttryckligen berör beredskapssamordning. Materialet omfattar främst annonser där beredskapssamordnare utgör den centrala yrkestiteln, men inkluderar även vissa kombinerade tjänster där beredskapsuppdraget kopplas till närliggande områden, såsom säkerhet eller brottsförebyggande arbete. Dessa annonser inkluderas eftersom de synliggör hur kommuner i organiserar och positionerar beredskapsuppdraget i relation till kärnverksamheten.

Materialet omfattar dessutom kommuner med varierande organisatoriska, demografiska och geografiska förutsättningar, vilket gör det möjligt att undersöka variation i hur rollen formuleras i olika kommunala kontexter.

5.1.3 Tillvägagångsätt

Följande del utgör en systematisk redogörelse för analysens tillvägagångsätt. Att konstruera ett analysredskap och fastställa kodningsenheter i en kvalitativ innehållsanalys innebär att forskaren tar ställning till vad som ska respektive inte ska räknas som relevant empiri (Boréus & Kohl, 2018, s. 55).

Kodningen genomfördes manuellt i tre huvudsakliga steg. Först identifierades relevanta källor i förhållande till studiens syfte, varefter samtliga annonser lästes igenom för att skapa en överblick över materialets återkommande formuleringar, teman och variationer.

Därefter analyserades ett mindre urval om sex annonser mer ingående i syfte att pröva och precisera kodschemats kategorier. De sex annonser som användes för att utveckla kodschemat valdes med hänsyn till variation i kommunala förutsättningar. Syftet var att säkerställa att kodschemat kunde fånga både återkommande mönster och variationer i hur beredskapssamordnarrollen formuleras utan att begränsa studiens analytiska generaliserbarhet.

I ett tredje steg applicerades kodschemat på samtliga 30 annonser. Kodningsenheterna utgjordes av ord, uttryck och meningar som uttryckligen berörde teman om kunskap, kompetens eller arbetsuppgifter i förhållande till den teoretiska utgångspunkten. De kodades därav inte endast utifrån förekomsten av enskilda ord, utan utifrån sin funktion i annonsens sammanhang, vilket möjliggjorde en mer nyanserad analys av hur rollen konceptualiseras, se operationalisering.

5.2 Metodologisk diskussion

En central metodologisk begränsning berör materialets karaktär och urval (Boréus & Kohl, 2018, s. 327). Rekryteringsannonser utgör inte neutrala beskrivningar av beredskapssamordnarrollen, utan behöver förstås som riktade texter, producerade i ett specifikt organisatoriskt sammanhang.

Eftersom materialet ingår i en offentlig rekryteringsprocess, är det väsentligt att reflektera över hur arbetsgivarens incitament, att framställa tjänsten som attraktiv, påverkar annonsens innehåll. Utan ett kritiskt förhållningsätt till det kontextuella sammanhanget riskerar kodningen att oavsiktligt mäta vinklade uttryck (Boréus & Kohl, 2018, s. 81). Denna validitetsproblematik bedöms dock vara hanterbar, eftersom studien inte undersöker annonserna som objektiv empiri, utan analysera hur kommunerna själva tolkar, formulerar och avgränsar uppdraget.

Validitetsfrågan är central eftersom studien endast analyserar kommunernas dokumenterade uppfattning av rollens innebörd (Esaiasson et al., 2024, s. 125). Till bakgrunden av frågeställningen som avser att undersöka vilka kunskaper, kompetenser och arbetsuppgifter som tillskrivs rollen, är materialet i hög grad relevant för det fenomen som ska undersökas.

Studien använder material som är likartade i format och struktur, vilket stärker möjligheten till en konsekvent kodning och ökar den studiens validitet (Boréus &

Kohl, 2018, s. 58–59). Avgränsningen i urvalet begränsar studiens empiriska räckvidd, men bidrar till en mer systematisk analys. Studien gör därmed inte anspråk på statistisk generalisering, men kan bidra med analytiskt överförbara insikter om hur kommuner formulerar en framväxande tjänstemannaroll inom ett komplext policyområde

Validitet är även relevant i relation till studiens operationalisering (Boréus & Kohl, 2018, s. 80). En formulering kan exempelvis uttrycka både ett krav på sakkunskap och en förväntan om samordningsförmåga. På samma sätt kan en arbetsuppgift som “utveckla kommunens beredskapsarbete” förstås som påverkan, samordning eller administration beroende på sammanhang.

Kodningen kan därför inte enbart bygga på förekomst eller frånvaro av enstaka ord, utan behöver utgå från formuleringarnas funktion i det textuella sammanhanget (Boréus & Kohl, 2018, s. 79). Det stärker studiens begreppsvaliditet, samtidigt som den subjektiva tolkningen får en central roll i analysen (Boréus & Kohl, 2018, s. 53). Vilket motiverar en transparent redovisning av hur teoretiska begrepp har översatts till konkreta kodningskategorier för att upprätthålla intern reliabilitet.

Ytterligare en begränsning är att flera analytiska dimensioner förekommer parallellt. Beredskapssamordnaren kan i samma annons framställas som exempelvis specialist, generalist och samordnare. En alltför mekanisk kodning riskerar att leda till slutsatsen att rollen är samtliga kategorier ständigt, vilket skulle göra analysen mindre precis (Boréus & Kohl, 2018, s. 79). Kodschemat är därav inte ett strikt klassificeringsinstrument, utan används som ett analytiskt stöd för att identifiera dominerande dimensioner i materialet och vilken betydelse de har i annonstexten. Denna avvägning gör det möjligt att urskilja mönster utan att reducera textens komplexitet, men aktualiserar samtidigt frågor om reliabilitet.

Reliabilitet är relevant eftersom kodningen bygger på bedömningar av språkliga formuleringar som tenderar att vara vaga, överlappande eller öppna för flera tolkningar. Rekryteringsannonserna använder ofta generella uttryck som “strategisk”, “självständig”, “god samarbetsförmåga” eller “förmåga att uttrycka sig väl i tal och skrift”. Det kan signalera olika typer av kompetens beroende på sammanhang och risken är att studien inte blir replikerbar.

Ur ett kritiskt perspektiv problematiseras därav reliabiliteten, samtidigt som tillförlitligheten stärks genom att kodningsprinciperna är explicita och att samma kodschema tillämpas på hela materialet, samt att kodningsenheter redovisas med konkreta exempel (Boréus & Kohl, 2018, s. 60).

Samtidigt bör vagheten i materialet inte enbart förstås som ett metodologiskt problem, utan kan även vara analytiskt betydelsefull (Boréus & Kohl, 2018, s. 83). Om kommunerna återkommande använder diffusa formuleringar för att beskriva rollen kan detta säga något om beredskapssamordnarens organisatoriska position. Vagheten kan indikera att rollen ännu inte är helt stabiliserad, att den förväntas rymma flera olika funktioner eller att kommunerna själva upplever osäkerhet kring hur beredskapsuppdraget ska organiseras.

6 Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras resultatet av kodningen, där rollens kunskap, kompetens och arbetsuppgifter analyseras utifrån det teoretiska ramverket.

6.1 Kunskaper

6.1.1 Specialiserad kunskap

Materialet visar en tydlig efterfrågan på sakområdesspecifik expertkunskap inom civil beredskap. Särskilt framträdande är kunskap kopplad till erfarenhet av krishantering och civil beredskap, vilket förekommer i en mycket stor andel av annonserna och ofta formuleras som krav på erfarenhet av krisledning, beredskapssystem och arbete inom totalförsvaret (A1, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A18, A19, A20, A21, A22, A23, A24, A25, A27, A29, A30).

Utöver detta återkommer mer avgränsade sakkunskapsområden, där risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och kontinuitetsplanering utgör centrala kunskapsfält (A1, A3, A4, A6, A8, A9, A10, A12, A14, A15, A19, A22, A23, A24, A25, A26, A29, A30). Samtidigt förekommer mer avgränsade specialistområden såsom informationssäkerhet (A4, A9, A11, A12, A13, A14, A17) och i viss mån cybersäkerhet (A1, A4), men dessa expertkompetenser framträder mer sällan, snarare är det en bredare kunskapsbas som efterfrågas.

Mer nischade kunskaper, som till exempel kännedom om NATO-modellen, förekommer endast sporadiskt och formuleras i regel som meriterande (A19), vilket indikerar att denna typ av smal expertis inte är central för rollen.

Sammantaget förekommer krav på specialistkunskap inom beredskapssystem och krishantering i nästan samtliga annonser, vilket visar att sådan kunskap är fundamental i konstruktionen av rollen. Samtidigt framstår denna expertis som relativt bred och integrerad snarare än snävt teknisk. Detta nyanseras dock av att kunskapskraven i enstaka annonser delvis nedtonas, exempelvis genom formuleringen att "sakkunskap inom samtliga områden krävs inte från start... [utan] kan utvecklas i rollen" (A11), vilket öppnar för en viss flexibilitet i hur strikt dessa krav ska tolkas. Dessutom ställer en annons inga krav på erfarenhet inom krisberedskap eller någon särskild utbildning kopplad till området (A2).

Detta ligger i linje med den akademiska specialisten som inte enbart kännetecknas som innehavare av djup sakkunskap inom ett avgränsat område, utan

förväntas kunna verka i samverkande och organisatoriskt komplexa sammanhang. I materialet framstår därför specialistkunskap mindre som isolerad teknisk expertis och mer som förmågan att förstå och hantera relationen mellan olika delar av beredskapssystemet vilket ligger i linje med Agger och Damgaards (2018, s 97–98) beskrivning av den akademiska specialisten.

6.1.2 Generell kunskap

Materialet visar också en tydlig efterfrågan på generella kunskaper. Strategiskt tänkande och arbete som ett återkommande tema (A1, A2, A3, A11, A14, A15, A21, A23, A24, A26).

Ett exempel från materialet är att den sökande “tänker strategiskt och har ett brett perspektiv på frågor... [och] ser sakers långsiktiga betydelse” (A1), vilket är ett tydligt exempel på generellt inriktad kunskap.

Även pedagogisk förmåga framträder i materialet (A10, A15, A16, A24, A27, A28, A30).

Samarbetsförmåga återkommer i en stor andel av annonserna (A3, A9, A13, A14, A20, A22, A29, A30). Ett exempel på formulering lyder “god samarbetsförmåga och förmåga att skapa förtroendefulla relationer” (A20).

På liknande sätt är kommunikationsförmåga en kunskap som efterfrågas (A2, A5, A6, A8, A10, A16, A20, A21, A22, A24, A30).

Sammantaget förekommer generella kunskapskrav i en majoritet av annonserna, vilket indikerar att beredskapssamordnaren förväntas bära en generell kunskapsprofil.

6.2 Kompetenser

I förhållande till kompetens inom beredskap, redovisar materialet expertkunskap inom civil beredskap framför allt som bred och systemorienterad snarare än smal och teknisk. Den centrala expertisen beskrivs genom erfarenhet av krishantering, civil beredskap och förståelse för hela beredskapssystemet (A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A18, A19, A20, A21, A22, A23, A24, A25, A30).

Exempelvis efterfrågas “dokumenterad arbetslivserfarenhet av krisberedskap eller civilt försvar... exempelvis risk- och sårbarhetsanalyser... eller krisledning” (A6), medan en annan kommun betonar behovet av “mycket goda kunskaper om det svenska beredskapssystemet och olika aktörers roll och ansvar” (A7).

Mer avgränsade specialistkunskaper, såsom cybersäkerhet eller NATO-modellen, förekommer men framställs som perifera. En kommun anger exempelvis att erfarenhet av “cybersäkerhet och informationssäkerhet är meriterande” (A1).

Sammantaget konceptualiseras beredskapssamordnaren som en expert: en person med bred, integrerad kunskap om civil beredskap som spänner över hela området, snarare än specifik teknisk expertis.

Trots att civil beredskap omfattar både fredstida kriser och civilt försvar, framträder rollen i materialet främst genom ett säkerhetspolitiskt och totalförsvarsorienterat perspektiv. Formuleringar om klimatanpassning, pandemihantering eller sociala kriser lyser i stort sett med sin frånvaro. Rollen konstrueras därmed i hög grad som en specialist utifrån ett nationellt säkerhets- och försvarspolitiskt sammanhang.

I förhållande till kompetens inom förvaltning, framträder även förvaltningsspecifik sakkunskap i materialet, men är mindre konsekvent representerad än beredskapsspecifik expertis. Formuleringar om offentlig förvaltning och politiskt styrda organisationer förekommer i ett antal annonser (A1, A2, A5, A7, A8, A13, A14, A5, A6, A7, A10, A18, A20, A21, A28), där kunskapen uttrycks som förståelse för hur organisationer styrs, fattar beslut och omsätter lagkrav i praktiken.

Den centrala kunskapen beskrivs genom att den sökande ska kunna navigera i den kommunala kontexten, exempelvis genom formuleringar om att förstå “hur det kommunala uppdraget hänger ihop” (A5) eller att ha kunskap om lagstiftning och regelverk. Även kopplingen till styrning och administrativa processer betonas, exempelvis genom att arbetet innebär att koppla beredskapsfrågor till styrning, uppföljning och kontroll (A16, A20).

Samtidigt framstår denna kunskap inte som lika konsekvent kravställd som beredskapsspecifik expertis. I flera fall uttrycks den snarare som meriterande.

Sammantaget tyder detta på att förvaltningsspecifik kunskap är relativt brett representerad men sekundär, där den fungerar som ett viktigt komplement till beredskapsexpertis snarare än en lika central kärnkompetens. Att denna kunskap i materialet i högre grad framträder som meriterande än som ett tydligt krav kan därför tolkas som en förskjutning bort från det klassiska byråkratiska idealet, där administrativ sakkunskap utgör kärnan i tjänstemannarollen, till förmån för en mer innehållsspecifik expertroll (Weber 1978, s. 956–958).

6.3 Arbetsuppgifter

6.3.1 Operativt beredskapsarbete

Knappt hälften av annonserna beskriver att beredskapssamordnaren ska arbeta operativt (A2, A3, A7, A11, A14, A15, A17, A19, A23, A24, A28, A29). Inom detta framträder aktiviteter kopplade till övningar och utbildning som det dominerande inslaget, vilket återkommer i en majoritet av samtliga annonser (A1, A2, A3, A4, A6, A8, A10, A12, A13, A14, A16, A18, A19, A20, A22, A23, A24, A25, A26, A29, A30). Distinktionen är analytiskt viktig: operativt arbete är inte genomgående, men när det väl beskrivs handlar det nästan uteslutande om förberedelse snarare än insats.

Det operativa arbetet uttrycks genomgående som att utveckla organisationens förmåga genom träning snarare än handling i skarpt läge. I Laholms kommun

beskrivs exempelvis att samordnaren har en "central roll inom området utbildning och övning med både framtagande och genomförande" (A10), och i Luleå omfattar arbetet att "planera och genomföra utbildningsinsatser och övningsverksamhet" (A30). I båda fallen framstår rollen som en funktion som tränar och utvecklar organisationens beredskap snarare än utför den.

Sammantaget visar materialet att beredskapssamordnaren omsätter planer till praktik genom att utbilda och planera övningar, snarare än att själv utföra direkt operativa uppgifter såsom hantering av materiel eller insatser i fält. Detta skapar en spänning mellan den kompetens som efterfrågas och de arbetsuppgifter som tillskrivs rollen. Trots att expertkunskap inom beredskap framhålls framstår det operativa arbetet som indirekt och inriktat på att utveckla andras kapacitet snarare än att själv omsätta expertisen i praktiken.

6.3.2 Administration

22 av 30 annonser innehåller formuleringar om att arbeta med att ta fram, upprätta eller revidera beredskaps- och kontinuitetsplaner (A1, A2, A3, A5, A6, A8, A10, A12, A13, A14, A15, A17, A18, A19, A20, A22, A23, A24, A25, A26, A29, A30).

Denna typ av arbete formuleras ofta tillsammans med andra administrativa och styrande uppgifter, såsom att bevaka lagkrav, ta fram styrdokument, regler och riktlinjer, samt att skriva utlåtanden eller beslutsunderlag. Exempelvis beskrivs i flera annonser att samordnaren ska "utveckla styrdokument, processer och rutiner som säkerställer lagstiftning och politisk vilja" (A5), vilket följer en traditionell byråkratisk logik.

Även mer indirekta formuleringar pekar mot samma typ av arbete, såsom "ta fram beslutsunderlag i ärenden" (A2), vilket visar att planering och dokumentation ofta sker i nära koppling till den byråkratiska processen.

Sammantaget framstår arbete med administration som en central del av rollen, där beredskapsarbetet struktureras i dokument, riktlinjer och beslutsunderlag.

6.3.3 Samordna och organisera

Cirka 20 av 30 annonser innehåller formuleringar om samverkan, nätverk eller relationsbyggande arbete (A1, A2, A3, A8, A10, A11, A12, A14, A15, A18, A19, A20, A21, A22, A23, A24, A26, A28, A29, A30). Ett typiskt exempel är formuleringar som att "driva och samordna beredskapsfrågorna inom kommunen" (A22).

Samtidigt framgår att samverkan beskrivs som en huvudsaklig uppgift, och ska ske med både interna och externa aktörer (A2, A4, A5, A6, A8, A9, A10, A15, A16, A22, A23, A24, A27, A28, A29, A30, A30). Även uppgifter kopplade till nätverk förstärker denna bild. I flera annonser ingår att representera kommunen i olika sammanhang, till exempel "Du kommer att representera Hagfors kommun i ett nätverk för krisberedskap på länsnivå." (A13), vilket visar att samordningen sträcker sig utanför den egna organisationen.

Ett tydligt exempel på detta är formuleringar där samordnaren inte bara samverkar, utan också ska stödja andra i deras arbete. I Sala kommun beskrivs exempelvis uppgiften som att "stödja verksamheterna" (A22). Detta innebär att beredskapssamordnaren i praktiken fungerar som en aktör som samordnar dem som utför beredskapsarbetet, snarare än att själv vara den primära utföraren.

Sammantaget framträder rollen som en funktion som i hög grad innebär att *samordna samordningen* och att stödja, strukturera och hålla ihop andra aktörers arbete inom beredskap. Arbetsuppgifterna handlar därmed om att möjliggöra och koordinera beredskap genom nätverk, relationer och organisatoriska processer, snarare än att direkt genomföra samtliga delar av arbetet, vilket kan tolkas som att beredskapssamordnaren arbetar genom andra.

6.3.4 Påverkansarbete

Påverkansarbete av något slag förekommer i samtliga annonser, där beredskapssamordnaren förväntas bidra till organisatorisk utveckling och förbättring av beredskapsarbetet. Detta tar sig uttryck i formuleringar om att "utveckla processer, metodstöd och arbetssätt" (A6) samt "driva utvecklingsprojekt kopplade till civil beredskap" (A20).

Däremot varierar graden av påverkansambition betydligt mellan annonserna. I ett fåtal av annonserna framställs uppdraget mer utpräglat som att forma nya strukturer och arbetssätt (A6, A20, A16, A4, A19). I majoriteten av annonserna framställs påverkansarbetet mer återhållsamt. Rollen förväntas verka inom redan givna ramar, där samordning och planering dominerar snarare än initiering av förändring.

Sammantaget rymmer rollen en potential att vara utvecklingsdrivande, men denna funktion är inte genomgående. Det skiljer beredskapssamordnaren från de tvärsektoriella strategier som Svensson (2017, s. 93) beskriver, där samordning kombineras med en mer utpräglad entreprenörsbaserad logik där aktören aktivt förväntas driva policyfrågor och mobilisera stöd för specifika värden. Beredskapssamordnaren verkar i ett mer reglerat uppdrag där tyngdpunkten ligger på samordning och process snarare än på policyentreprenörskap.

7 Slutsats och diskussion

7.1 Diskussion

Studiens resultat pekar på potentiella implikationer för hur beredskapssamordnarrollen kan fungera i praktiken. Samtidigt blir materialet en begränsning. Det är svårt att veta om de arbetsuppgifter som beskrivs är det som beredskapssamordnaren faktiskt kommer att arbeta med i praktiken. Många av uppgifterna kan dessutom utföras på många olika sätt, till exempel samordning. Vi är väl medvetna om att annonserna utgör en idealiserad bild och att de efterfrågade kunskaperna inte heller nödvändigtvis behöver representeras i de som anställs som beredskapssamordnare.

En central iakttagelse är risken för en ökad administrativ börda eftersom rollen i hög grad kopplas till styrdokument och uppföljning mellan aktörer. Detta kan bidra till en överdriven administration, vilket redan är en kritik som riktats mot Sveriges beredskapsarbete (Gustafsson Nordin & Vähämäki, 2026, s. 11). Vidare tyder resultaten på att rollen riskerar att bli otydlig och svåravgränsad. Kombinationen av höga förväntningar, breda ansvarsområden och begränsat formellt mandat innebär att rollen saknar en tydlig kärna. Detta kan leda till att beredskapssamordnaren förväntas hantera många olika typer av uppgifter utan att det finns en klar prioritering mellan dem.

Ett problem med att detta arbete läggs på strateger är det demokratiska ansvarsutkrävandet. När strategiska avvägningar i praktiken flyttas från politisk nivå till tjänstemannanivå riskerar ansvarsfördelningen att förskjutas, vilket försvårar möjligheten att utkräva ansvar för beslut och prioriteringar. Som Svensson (2023) argumenterar bör prioriteringar i grunden vara en politisk fråga, då de ofta innebär värdekonflikter som kräver demokratiskt legitimerade ställningstaganden. I avsaknad av tydliga politiska riktlinjer tvingas strateger i stället hantera dessa avvägningar inom ramen för sitt arbete, trots att de saknar formellt mandat att fatta sådana beslut. Detta bidrar ytterligare till rollens otydlighet och förstärker den problematik som Brorström och Svensson (2023, s. 22) beskriver, där strateger behöver lägga tid på att själva definiera sin roll och navigera mellan olika förväntningar snarare än att arbeta utifrån ett tydligt och avgränsat uppdrag.

Jämfört med tidigare forskning framträder här en viktig skillnad. Studier av tvärsektoriella strateger visar att sådana roller ofta kombinerar samordning med en mer entreprenörsbaserad logik, där aktören även aktivt förväntas driva policyfrågor och mobilisera stöd för vissa värden, det vill säga agera som policyentreprenör (Svensson 2017, s. 93). Detta kan förstås mot bakgrund av att entreprenöriella

arbetssätt framför allt kopplas till roller som också har i uppdrag att generera stöd för specifika värden, medan mer reglerade uppdrag tenderar att betona samordning och process. I ljuset av detta framstår beredskapssamordnarrollen som mindre entreprenöriell och mer administrativt och processinriktad.

En annan skillnad är att resultatfokus med ett tydligt fokus på ekonomi inte beskrivs ingå i beredskapssamordnarens tjänst. Detta står i kontrast till rådande NPM-ideal och ekonomisering inom offentlig förvaltning.

Med bakgrund av rollens otydlighet uppstår också frågan om huruvida organisationerna själva har en tydlig bild av vad de efterfrågar. Rekryteringsannonserna signalerar ett behov av både specialistkompetens och omfattande samordningsförmåga, samtidigt som dessa inte alltid omsätts i en sammanhängande arbetsbeskrivning. Rollen framstår därmed delvis som ett uttryck för en osäkerhet från kommunernas håll, där komplexa krav på beredskap hanteras genom att samla många olika funktioner i en och samma tjänst. Enligt tidigare forskning riskerar otydlighet i arbetsbeskrivningen för strategier att leda till att en stor del av arbetet behöver läggas på att ta reda på sin egen funktion, snarare än kärnuppdraget (Brorström & Svensson 2023, s. 5).

Sammantaget indikerar detta att beredskapssamordnaren inte bara är en lösning på ett organisatoriskt problem, utan också kan ses som en spegling av de svårigheter som uppstår när nya och komplexa policyområden ska integreras i offentlig förvaltning. Mot denna bakgrund finns det ett tydligt behov av vidare forskning. Särskilt angeläget är att undersöka hur beredskapssamordnare faktiskt arbetar i praktiken, hur de hanterar motstridiga krav som ställs på rollen och hur de upplever sitt handlingsutrymme och mandat.

7.2 Slutsats

Studiens frågeställning: vilka kunskaper, kompetenser och arbetsuppgifter som tillskrivs beredskapssamordnaren i kommunala rekryteringsannonser, kan besvaras med ett samlat svar: rollen konstrueras som en hybridroll där specialistkunskap efterfrågas som formell grund, men där det praktiska uppdraget i hög grad formuleras genom generella arbetssätt som samordning, samverkan, utbildning och organisatorisk förankring.

Detta skapar ett strukturellt glapp i rollkonstruktionen. Specialistkompetensen fungerar snarare som ett legitimeringsverktyg än som kärnan i det dagliga arbetet, vilket gör det oklart om och hur kunskapen faktiskt omsätts i praktiken. Rollen framstår därmed inte bara som ett svar på ett organisatoriskt behov, utan också som ett uttryck för den osäkerhet som uppstår när beredskapsarbetet ska integreras i kommunal förvaltning. I avsaknad av tydliga ramar riskerar beredskapssamordnaren att hamna i samma paradox som tidigare forskning beskriver för strategier i offentlig sektor: höga förväntningar, brett ansvar och begränsat formellt mandat.

7.3 Förslag till vidare forskning

7.3.1 Mandat och handlingsutrymme

Det mest naturliga nästa steg är att undersöka vilken effekt beredskapssamordnaren har på det faktiska arbetet med beredskap. Ett möjligt område för vidare forskning är därför vilket mandat och handlingsutrymme beredskapssamordnaren faktiskt ges inom kommunen.

Tidigare studier av strategroller inom andra politikområden visar att bristande mandat ofta lyfts som en central utmaning (Brorström och Svensson 2023, s 15 - 17), vilket gör det relevant att undersöka i vilken utsträckning beredskapssamordnaren ges de organisatoriska förutsättningar som krävs för att bygga upp en fungerande beredskap och implementera beredskapsarbetet på lokal nivå.

Vidare skulle det vara värdefullt att undersöka hur uppdraget tar form i praktiken genom exempelvis intervjuer och arbetsplatsnära studier, såsom skuggning. Detta framstår som särskilt relevant eftersom beredskapssamordnarens roll i materialet beskrivs relativt brett och öppet, vilket lämnar utrymme för variation i hur uppdraget faktiskt tolkas och genomförs i det organisatoriska sammanhanget.

7.3.2 Översättning

Ett annat perspektiv som fortsatt forskning hade kunnat undersöka är hur nationella krav och styrning översätts i den lokala logiken. I materialet noterades en skillnad mellan mindre och större kommuner.

Vi kunde konstatera att beredskapssamordnaren i mindre kommuner arbetar närmare den operativa verksamheten men också närmare ledningen, medan de i större kommuner arbetade tillsammans med kollegor inom samma område på en säkerhetsenhet. Det tyder på en viss variation redan i hur rollen presenteras i annonsen, vilket behöver kritiskt granskas ytterligare för att undersöka om det är en följd av lokal anpassning, eller inte en konsekvens av olikartad översättning.

8 Referenslista

- Agger, A. & Damgaard, B. (2018). Interactive policy processes: A challenge for street-level bureaucrats. *Scandinavian Journal of Public Administration*, 22(3), 89–108.
- Boréus, K. & Kohl, S. (2018). Innehållsanalys. I: K. Boréus & G. Bergström (red.), *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (4 uppl., s. 49–88). Lund: Studentlitteratur.
- Brorström, S. & Svensson, I. (2023). *Strategiparadoxen: En studie av strategrollen i offentliga organisationer* (KFi-rapport nr 185). Göteborg: Kommunforskning i Västsverige.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., Wängnerud, L. & Sundell, A. (2024). *Metodpraktikan: Konsten att studera människor, organisationer och samhälle* (6 uppl.). Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gustafsson Nordin, I. & Vähämäki, J. (2026). Styrningen av det civila försvaret – mot handlingskraft eller en ineffektiv byråkrati? I: D. K. Jonsson m.fl. (red.), *Det civila försvarets samtid och framtid: Forskning för totalförsvaret från beredskapsbyråkrati till drönarkrig* (s. 7–16). Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut.
- Myndigheten för civilt försvar (u.å.). *Det civila beredskapssystemet*. <https://www.mcf.se/>
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2022). *Civilt försvar mot 2030 – ett totalförsvar i balans*. Karlstad: MSB.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2024). *Handbok i civil beredskap för kommuner – 1. Övergripande processer*. Karlstad: MSB.
- Prop. 2024/25:34. *Totalförsvaret 2025–2030*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2024/10/prop.-20242534>
- Prop. 2025/26:1. *Budgetpropositionen för 2026*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2025/09/2025261/>

- Regeringen (2019). *Värnkraft: Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021–2025* (Ds 2019:8). Stockholm: Regeringskansliet.
- Regeringskansliet (u.å.). *Mål för civilt försvar*. Hämtad den 12 maj 2026 från <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/civilt-forsvar/mal-for-civilt-forsvar/>
- SFS 2006:544. *Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006544-om-kommuners-och-regioners-atgarder_sfs-2006-544/
- SFS 2017:725. *Kommunallag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kommunallag-2017725_sfs-2017-725/#K1
- Svensson, P. (2017). *Cross-sector strategists: Dedicated bureaucrats in local government administration* [doktorsavhandling, Göteborgs universitet]. Gupea. <https://gupea.ub.gu.se/server/api/core/bitstreams/bb7f23ca-7183-4b8b-a4e3-d0e727282668/content>
- Svensson, P. (2023, 20 oktober). Politiker och inte strateger ska prioritera. *Dagens Samhälle*.
- Weber, M. (1978). *Economy and society: An outline of interpretive sociology*. Berkeley: University of California Press.
- Ödlund, A. (2022). *Kommuners ansvar och roller i totalförsvarsutvecklingen* (FOI Memo 7900). Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut.

9 Bilaga

Rekryteringsannons	1	(R1)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+223/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	2	(R2)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+till+tranas+kommun+4/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	3	(R3)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+till+sundsvalls+kommun+2/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	4	(R4)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+med+inriktning+sakerhetsskydd/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	5	(R5)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+med+inriktning+sakerhetsskydd/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	6	(R6)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+med+inriktning+pa+krisberedskap+och+civilt+forsvar/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	7	(R7)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+till+uppsala+kommun+3/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	8	(R8)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+215/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	9	(R9)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+civil+beredskap/		
Hämtdatum: 2026-05-22		

Rekryteringsannons	10	(R10)
https://vakanser.se/jobb/nu+soker+vi+pa+laholms+kommun+en+beredskapssamordnare/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	11	(R11)
https://vakanser.se/jobb/sakerhet-+och+beredskapssamordnare+6/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	12	(R12)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+till+heby+kommun+2/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	13	(R13)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+208/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	14	(R14)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+207/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	15	(R15)
https://vakanser.se/jobb/finspangs+kommun+soker+beredskapssamordnare/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	16	(R16)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	17	(R17)
https://vakanser.se/jobb/sakerhetssamordnare+beredskapssamordnare+2/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	18	(R18)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+samordnare+civilt+forsvar/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	19	(R19)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+inriktning+civil+beredskap+och+kontinuitetsarbete/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	20	(R20)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare/		
Hämtdatum: 2026-05-22		

Rekryteringsannons	21	(R21)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+225/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	22	(R22)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+till+sala+kommun+3/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	23	(R23)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+203/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	24	(R24)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+sokes+till+partille+kommun/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	25	(R25)
https://vakanser.se/jobb/trygghets-+och+beredskapssamordnare/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	26	(R26)
https://vakanser.se/jobb/samordnare+inom+beredskap+och+sakerhet/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	27	(R27)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+198/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	28	(R28)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+196/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	29	(R29)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+194/		
Hämtdatum: 2026-05-22		
Rekryteringsannons	30	(R30)
https://vakanser.se/jobb/beredskapssamordnare+61/		
Hämtdatum: 2026-05-22		